

Okresný úrad
Odbor starostlivosti o životné prostredie

Námestie mieru 2
080 01 Prešov

V Bertotovciach dňa 18.3.2016

Vec: Doplnenie zámeru

Obec Bertotovce predložila dňa 15.10.2015 na Okresný úrad v Prešove zámer „Úprava a revitalizácia vodných tokov na území obce Bertotovce“.

Okresný úrad v Prešove, odbor starostlivosti o ŽP listom pod číslom OU-PO-OSZP3-20152/044517-13/ZM, zo dňa 7.2.2015 prerušil konanie a vyzval obec na doplnenie zámeru na základe stanovísk MŽP SR a OÚ odboru starostlivosti o ŽP.

V prílohe zasielame dopracovanie – doplnenie zámeru, podľa pripomienok MŽP SR a OÚ OsŽP Prešov.

Ing. František M a r i n i c a
starosta obce

Príloha: -Doplnenie zámeru podľa pripomienok MŽP SR a OÚ OsŽP Prešov.

Obec Bertotovce – Úprava a revitalizácia vodných tokov na území obce Bertotovce. Zámer činnosti v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

(Dopracovanie zámeru na základe stanovísk MŽP SR a OU OŽP Prešov)

Kapitola II.8.

Hydrologické údaje o predmetnom toku z SHMÚ Bratislava, Odbor hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Košice:

Tok: Bezmenný (miestny názov Škurcovský potok)

Profil: Bertotovce

Hydrologické číslo: 4 – 32 – 03 – 030

Plocha povodia: 1,54 km²

st. v km: 0,17

Dlhodobý priemerný ročný prietok: 0,008 m³.s⁻¹

Dĺžka toku: 1,82 km

Priemerné denné prietoky dosiahnuté alebo prekročené priemerne počas

30	90	180	270	330	355	364	dni v roku
0,019	0,009	0,004	0,002	0,002	0,001	0,0005	m ³ .s ⁻¹

Maximálne prietoky dosiahnuté alebo prekročené priemerne raz za

1	5	10	20	50	100	rokov
0,7	3	4,5	6,5	9,5	13	m ³ .s ⁻¹

Uvedené prietokové údaje vyjadrujú prirodzený potenciál obdobia 1961-2000 a podľa STN 75 1400 sú zaradené do IV. Triedy spoľahlivosti. Názov toku, riečny km, hydrologické číslo, plocha povodia a dĺžka toku boli určené z platnej vodohospodárskej mapy mierky 1:50 000, 3 vydanie.

Pozdĺžny profil toku je v úseku km 0,000.00-0,027.87 J1=0,017

km 0,027.87-0,166.80 J2=0,040

km 0,166,80-0,178,60 J3=0,100

Tento pozdĺžny sklon je prírodný. Prevýšenie a výrazná zmena pozdĺžneho sklonu je prekonaná stupňom o výške 0,27m v km 0,166.80. Rozdelenie a zmiernenie sklonu je pre tok veľmi priaznivé, z hľadiska ekológie ako aj na zmiernenie energie. Zmiernenie sklonu je navrhnuté stupňom v dne. Podrobnejší popis je v časti Objekty, SO 01.2 – Stupeň, r. km 0,166.80.

Rámové priepusty a samotné križovanie cesty sú riešené samostatným objektom – „Rámové priepusty s úpravou miestnych komunikácií“, ktorý je súčasťou posudzovaného zámeru.

Rámové priepusty s úpravou miestnych komunikácií

V km 0,027.87 – 0,0385.57 a 0,065.00 – 0,074.00 úpravy vodného toku jestvujúce miestne cestné komunikácie križujú spomínaný vodný tok. Z toho dôvodu sa navrhujú v týchto miestach rámové priepusty z betónových prefabrikátov IZM 58-10 2,40x2,40m (vnútorná svetlosť 1,80x2,00m). Celkovej dĺžky 10,68m, resp 9,79m. Hrúbka stien prefabrikátov je 200mm (vodorovná) resp. 300mm (zvislá). Dĺžka betónových prefabrikátov IZM je 890mm. Pod rámovým priepustom sa zriadi betónové lôžko hrúbky 300mm z betónu B20, pod ktorým sa najprv zriadi štrkopieskové lôžko hrúbky 150mm.

Po krajoch prefabrikátov IZM sa tieto osadia na drôtokamenné bloky, ktoré sa uložia do zhutneného štrkopiesku.

Na vtokovej a výtokovej časti rámových priepustov sa zriadia betónové rímasy šírky 500mm, do ktorých sa osadí oceľové dvojtrúbkové zábradlie. Z dôvodu zväčšenia prierezu rámových priepustov oproti jestvujúcim mostným objektom je potrebné v obidvoch prípadoch miestnych cestných komunikácií výškovo zdvihnúť ich niveletu.

Celková úprava miestnych komunikácií je nasledovná:

Vetva „A“ – úprava nivelety cesty na dĺžke 72,23m

Vetva „B“ – úprava nivelety cesty na dĺžke 34,37m

Celková plocha upravovaných cestných komunikácií je 620m².

Pozdĺž upravovaného vodného toku sa navrhuje chodník pre peších z asfaltobetónu šírky 1,00m a dĺžky 80,70m.

IV.3.

Koryto potoka je zanesené a brehy koryta sú zarastené nízkou a vysokou zeleňou. Koryto potoka nemá dostatočnú hĺbku na odvedenie vody pri zvýšenom prietoku, kde má na niektorých miestach hĺbku iba 100mm.

Dimenzačný prietok je podľa údajov SHMU $Q_{100} = 13 \text{ m}^3 \cdot \text{sek}^{-1}$

Rozdelenie a zmiernenie sklonu je pre tok veľmi priaznivé z hľadiska ekológie. Predovšetkým sa zamedzí vybrežovaniu potoka a zmiernením energie sa spomalí tok, čo zabráni vymývaniu koryta a brehov potoka, zanášaniam dna toku naplaveninami. Vylieváním potoka a zanášaním toku rôznymi materiálmi (konáre, zemina, rôzne odpady, kríky a iné) sa zmenšuje kapacita koryta rieky. Zvyšuje sa ohrozenie ďalšími povodňami, čo má negatívny vplyv na čistotu povrchových a podzemných vôd, na brehové porasty potoka, ako aj na majetok občanov a obce. Projektová dokumentácia stavby rieši protipovodňové úpravy smerujúce k ochrane majetku a osôb pred účinkom veľkých vôd. Návrh úpravy vychádza z požiadavky na bezpečné prevedenie návrhového prietoku $Q_{100}=13\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ so súčasným trendom polovegetačného opevnenia s možnosťou vsadenia vegetačných prvkov.

Výpočet dokazujúci sploštenie prívalovej vlny resp. spomalenie odtoku: súčasná kapacita koryta toku je: 0,56 m³/s. Kapacita koryta v súčasnosti je limitovaná rámovými priepustmi o vnútornej svetlosti rozmeroch 0,8 x

1,0 m s tým, že dno koryta je zanesené naplaveninami čím sa znižuje svetlosť rámového priepustu o 0,30 m, čiže kapacita koryta je 0,7x0,8 m. Kapacita toku po realizácii protipovodňových opatrení: 3,6 m³/s. Kapacita koryta je limitovaná rámovými priepustami, ktoré sú popísané v predchádzajúcej časti.

Kapitola II.9.

Obec Bertotovce postihlo v poslednom období minim. 6 (slovom šesť) povodní a to:

Rok 1995, 1997, 1998, 2004, 2005, 2010, 2011, 2012, 2014.

Postihnuté objekty: rodinné domy, záhrady, verejné priestranstvo - zelené plochy, miestne komunikácie, obslužný chodník, most, ČOV a kanalizácia v obci, siete NN, optické kable, zosuv svahu a pod.

Vyčíslené škody : Najnižšia škoda 1995 -1998 75 000,0 Sk, rok 2004 - 2005, 100 000 Sk, najvyššia škoda rok 2010 spolu: 200 455,0

(173 550,0+14 926,0+11 979,0 €). Po vykonaných protipovodňových opatreniach za predchádzajúce roky, ako aj po vykonaní protipovodňových opatrení v roku 2011 + z vlastných finančných prostriedkov vo výške 331, 939,18 €, ktoré boli zrealizované tak, že už nedochádzalo k priamym škodám na majetku občanov, tie sa eliminovali z dôvodu úprav vodného toku, ostali už len škody na obecnom majetku v menšom rozsahu, ktorým nedokážeme zabrániť bez ďalších úprav vodných tokov, ako je Škurcovský potok.

Pri povodniach dochádza k zvýšenej sedimentácii splavenín obmývaním brehov, splavením zeminy, krovín, brehových porastov. Vybrežená voda obmýva aj múry rodinných domov, vytápa pivnice a obytné priestory. Tým dochádza k značnému znečisteniu povrchových vôd, hrozí aj nebezpečenstvo priesaku do podzemných vôd a nastáva riziko epidemiologickej situácie v postihnutej oblasti.

Úpravou Škurcovského potoka v intraviláne obce Bertotovce na úseku r.km 0,0000-0,28255 sa stane obec chránená pred prívalovými vodami na celom území bezprostredne susediacom s dotknutým tokom. Po realizácii navrhovaných úprav budú cestné priepusty disponovať dostatočnou kapacitou, regulované úseky budú chránené pred zvýšenou sedimentáciou splavenín, čo nastane pri každom vybrežení potoka a tieto sa na dne potoka usádzajú. Na upravovanom úseku toku bude zabezpečený dimenzačný prietok $Q_{100} = 13 \text{ m}^3/\text{s}$, čím sa podstatne zníži nebezpečenstvo záplav v obci a poskytne sa bezpečie pre obyvateľov obce. Vybudované protipovodňové opatrenia budú priaznivo vplývať na životné prostredie - stabilizujú sa podmienky pre život a vývoj jednotlivých pôvodných a nových druhov fauny a flóry.

Kapitola III.2.2.

Regionálny ÚSES (ďalej len „RÚSES“) rozpracováva a upresňuje NÚSES v administratívnych hraniciach okresu Prešov a vymedzuje regionálne významné prírodné prvky a navrhuje

ekostabilizačné opatrenia v štruktúre krajiny. Podľa schváleného RÚSES (ÚPN VÚC PSK).

V priamom dotyku s lokalitou navrhovanej úpravy vodného toku Škurcovský potok sa nachádza Regionálny biokoridor pozdĺž toku rieky Svinka.

Názov biokoridoru: Svinka

Hierarchická úroveň: RBk- reálny

Katastrálne územie: Prešov - obce:

Široké, Fričovce, Hendrichovce, Bertotovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Svinia, Kojatice, Šarišské Lužianky, Rokycany, Bzenov, Janov, Radatice, Ruské Pekľany, Ličartovce

KÚ: Košice – obce: Obišovce, Kysak

Charakteristika územia: aluviálne lúky a zachovalé brehové porasty.

V mieste zaústenia Škurcovského potoka do Svinky je tok neupravený, sútok bude zabezpečený opevnením a priečnymi prahmi. Tento objekt je daný vymedzujúcimi prvkami a to prahmi na Svinke v r.km 0,494.96 a 0,512.46 a prahom na riešenom Škurcovskom potoku v km 0,010.38. Prahy aj opevnenie svahov sú navrhnuté z kamennej nahádzky o hmotnosti kameňa od 200-500kg s uložením do betónu. Šírka prahov je navrhnutá 1m. Návodná strana prahov je prispôsobená jestvujúcemu terénu.

Riešenie zaústenia neohrozí biokoridor. Nepredpokladáme ovplyvnenie odtokových pomerov Svinky či likvidáciu brehových porastov a na ne sa viažucích zoocenóz v takom rozsahu, čo by malo za následok deštrukciu prvku ÚSES.

IV.3. Charakteristika a posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na brehové porasty Škurcovského potoka

Vzhľadom na to, že sa jedná o intravilán obce, nie je flóra ani fauna v lokalite prirodzená. Koryto potoka je v súčasnosti zanesené a brehy koryta sú zarastené nízkou a vysokou zeleňou (vrby). Koryto potoka nemá dostatočnú hĺbku na odvedenie vody pri zvýšenom prietoku, kde má na niektorých miestach hĺbku iba 100mm.

Samotnou výstavbou čiastočne dôjde k poškodeniu prírodného prostredia pobrežnej fauny a flóry. Negatívny vplyv sa vyskytne len vzhľadom na biotu samotného vodného toku, samotná úprava brehov bude mať vplyv na organizmy žijúce v týchto úsekoch, avšak iba v priebehu výstavby. Ide o dočasné, krátkodobé a minimálne ohrozenie bioty a možno konštatovať, že doteraz prebiehajúce povodne poškodili a zničili faunu a flóru v oveľa väčšom rozsahu ako navrhované protipovodňové úpravy.

Predpokladané vplyvy po ukončení stavby – pozitívne vplyvy:

Na obyvateľov obce:

- ochrana majetku občanov
- odstránenie pravidelných nákladov na opravu škôd spôsobených povodňami
- zamedzenie nebezpečenstva ohrozujúceho zdravie obyvateľov obce
- odstránenie rizika epidemiologickej situácie v postihnutej oblasti.

Na životné prostredie:

Realizáciu navrhovaných úprav možno považovať za také zmeny, ktoré nebudú mať podstatný a nepriaznivý vplyv na životné prostredie.

Zabráni sa povodňam, vytvoria sa a stabilizujú vhodné podmienky pre vývoj jednotlivých organizmov fauny a flóry a to bude mať pozitívny vplyv na jednotlivé biotické zložky životného prostredia.

Zmena navrhovanej činnosti rešpektuje záujmy ochrany prírody z hľadiska príslušných legislatívnych noriem a predpisov. Jedná sa o verejný záujem a najmä o skvalitnenie podmienok pre biotu Škurcovského potoka.

Negatívne vplyvy:

Samotná prevádzka stavby po jej realizácii nebude mať žiadny negatívny vplyv na obyvateľov obce a nepredstavuje žiadne riziká pre jednotlivé zložky životného prostredia.

Prílohová časť:

Grafické prílohy:

- Príloha 1: Výkresová dokumentácia
- Príloha 8: Fotografie toku